

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a voivis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytűzsdékben.

Fagyos nyomorúság.

(k.) Van borunk, van búzánk és nagy a nyomorúság. Bálákat rendeznek az inségesek javára s a báltermek parkettjein selyem ruhákban alamizsnáért folyik a kapacitálás. Drága pénzen, kicsinyes, de legalább is nem a legfontosabb ügyek foglalják el a honatyákat s folyók partján a befagyott víz tükrén rést keres az éhezõ vagy azért, hogy életét oltsa, vagy pedig, hogy bravourstiklijével meleg szobához jusson.

Fagyos a levegõ, a természet rendje kívánja! Fagyos a társadalom jéghideg szive, szeretetnélküli közönye dermesztette meg! A merre szemünk ellát, min denfelé csak az anyagi és erkölcsi züllés jeieit látjuk.

A két kéz munkása nem kap kenye ret, mert erõsen sújtja a gazdasági válság. Tömörül, gyülesezik. Hangos szóval kér, eseng, koldul a segítségért. És a segítség késik, a munkás meg éheznek. Az éhség pedig iszonyú gyötrelmet; egy darabig sorvasztja az embert, de mielőtt megölné, a kétségbeesés furiáit váltja ki az emberek szivébõl. A hol elõbb kért, ott fenyeget, a hol koldult, ott izzé-porrá zuz mindent.

Ès ez a jégszivû társadalom megráz kódik és megremeg. Mintha csak a föld indult volna meg alatta. Èrzi, hogy közelg a vihar, tudja, hogy közelg a megtorlás órája. Kapkod és fejet vesztí félmõdsze rekkal akar segíteni a bajon, félrendsza bályokkal akarja elhárítani a feje felett függõ Damokles-kardot.

Hol van hát az a szíkebb társadalom, mely esztelenségében nem veszi be a maga kasztjába a munkást, a napszámost? Melyik az? Ez a társadlom az intelligencia nélküli igencia!

De vajjon intelligens ember-e az a tókepénzes, a ki szerencsés spekulációk révén jutott vagyonhoz, lenézi és megveti azt az osztályt, a melynek vagyonát kö szönheti s a melynek tagja volt csak nem régiben? Avagy intelligens e az a proletár, a ki félmûveltséget szerezve tolakodó szemtelensége és hajlékony hátgerince segítségével emelkedett egy bizonyos polera és onnan gúnyos mosolylyal nézi a szegény bolond népet, mely verajtékes munkával küzd a létért? Büszkén tekint le rájuk, pedig köztük van az apja, anyja, köztük vannak testvérei és rokonai.

Hát talán intelligens az a gyáros, a ki az öröklött vagyonban dúslálkodva az élvezetek kelyhét fenékiig üríti ki és a munkásai fizetését szállítja alább, mert könyékig vájkálhat bennök? Közönyösen

megy el az atya arany rámás képe elõtt s a pazar fényben nem veszi észre a szemre hányó tekintetet, mely szótlán kiált felé: Èn küzdöttem, fáradtam s atya jár voltam munkásaimnak s te tékozló gyermeke vagy apádnak s bõnyuzó hatalmasa munkásaidnak!

Meddig tarthat mindez? Meddig lehet így!

Gazdasági válság a nyakunkon s a már tönkre lett kicsinyek mellett hatalmasan fenyegeti ez a nagyokat is. De míg a kicsinyek túrnek és tömörülnek, addig a nagyok tobzódznak és istentelenségükben nem ismernek határt. Mikor a saját vét kük, a maguk bûne összeomlással fenye geti õket, nagyobb bûnök fertõjébe, nagyobb vétkek pocsolójába vetik magukat. Nyakra-fõre csinálják az adósságokat, hamisítják a váltókat, sikkasztják az õri ztükre bizott értéket és vagy kiegésznek 40 percentre, vagy gyalázatosan halálal iparkodnak lemosni az élet vétjét és van még egy mód: más hazába vándorolnak.

Gondot ad a helyzet javításának módja a közjóért igazán lelkesedõ vezetõknek. Mert elkövetkezett a nagy tél csonttá der mesztõ minden fagyosságával, hidegével. A nép félelmetesen éhes – lelkileg, tes tilég egyaránt. A kullogó farkának vetni kell, mert tép, marcangol, ronesol. Ilyen az ember, míg ember, máglyára kész a hit dicsõségére és gyilkossá aljasul, ha állattá teszik. Hát most etetni kell. Szép töletek liberális urak. Dobtok garast két hónap mulva az inségesek javára rendezendõ bálon az inségesnek, kenyérhajjat az éhez zõnek. Tudjátok, ez édes kevés. De még ennyit sem áldoznátok, hisz a ti kebletek ben nem a krisztusi szeretet szive dobog. Adtok, mert – félték. Félték a gyerektõl, a kit az apa rosszaságában nevelt a fiu nyakára.

Porba sujtattok az Oltáriszentség és e por százezrek õngyilkos vérét issza fel idõrõl-idõre. Így diktálta az észnek ama hamisistensége, melylyel oktanul farkast neveltek e hazában.

Azt hiszitek, ti liberális urak, elég ennek a testben-léleken megsanyarga tott népnek az alamizsna? Nem, uraim, vegyétek észre, hogy nem kell nekik a kenyér. Bokányik, Izraelek, Schwarzok vezetése alatt vonul az elégedetlen tömeg, nem kényeret kér, többet annál, de félre vezetett esztelenségében azt sem tudja, mit!

Mást tegyetek hát! Még van idõ! Èpit sétek fel a nyomorban, a mit a bõségben való kéjelgésnek lerombolt. Állítsátok visz sa a tisztá, szép, nemes ideált, mely em bert nevel az állatból is, mely enyhet nyujt

az éhezõnek, biztatást az eltikkadnak, melynek nyomán évezredekben át csak ma gasztos, példás, dicsõ fakadt! Állítsátok vissza azt, a minék nyomán sirba típort nemzetek új, dicsõ életre keltek! Ti, a kik remegtek a história sötét példától, jusson eszetekbe: a mohi pusztá.

Emlékezzünk õseinkrõl! A magyar úr gondtalanul dözsöl. A királynak nincs se rege. A nép nyomorog. Vad, kegyetlen ta táresorda lepi meg az agyarkodó fönemese get. A merre jár, nem nõ többé fiú. A mohi pusztán legyilkolja az egész nemze tet. Elvétve akad egy-két élõ magyar. Ott bujkál sás és nád között vértõl ázott iszap ban az tüvöltõ farkasokkal. Éhség, dõghalál pusztít. A király sirva bolyong. Nincs többé Magyarország!

De megmaradt egy: a ma is gyüölt kolostorok harangja. Megesendült egy-egy harang, ez a kis ércdarab, ez a ti hõkusz pókuszok. Olyan édes volt a csengése még akkor a romlatlan keresztényi szivek nek. Elõbujtak, összejöttek hívogatására. Elõjött a király, nem volt hadserege. Csak egy kereszt volt a kezében! Ès ezen a jel vényen, melyen megszületett, felépült ez a sokszor eltiport Magyarország, újra élni kezdett a magyar, szebb, dicsõbb lett a haza!

Ti liberális urak, meneküljetek hát a sötétségtõl, adjatok ideált, állítsátok vissza a régi helyére a keresztet!

Ez hiányzik a nép lelkébõl, ezért hiányzik boldogsága, nyugalma!

De mintha nem volnánk már az ujra éledésnek kezdetek-kezdetén! Vannak már, a kik megismerték az idõk jelét s zászla jukon a jelige: a vallás és munka. A val lástalanság helyébe a mértékletesség lép; a könyörgõ koldustarisznyát õnségely utján töltik meg; a léha szórakozás helyett ne mes élvezet kezd tért hódítani. Körökbe, egyletekbe gyüjtik a népet, a hol tanulni, lelki örömet szerezni módja és alkalma nyílik. Ezt teszi a néppárt a népért a nép között. Nem pártpolitikai szempont vezérli, hanem az egészségesebb közzelfogást célzó ambiciója. Kezébe vette néhány ember a keresztet s a kereszt szellemével ad me legséget a fagyos nyomorúságban sanylõ dõknek.

Vajha megérténék ezt protestáns test véreink is és megérténé e hazának minden hû fia! Harci riadót fújnak a katolikusok ellen s feleletül kapják Erdély nagynevû püspökétõl a testvéri szeretetet, melyet nemcsak a status-gyûlésen hirdet, hanem tetteivel igazol. A hazát féltik protestáns testvéreink és kezet nyujtanak azoknak, a kik a Galícia és Románia megszarolt

mezejéről leszorult sáska-rajnak kaput nyitnak. Vallásháborút hirdetnek, midőn a múlt hónapban Budapesten megtartott káin. nagygyűlés lánglelkű szónoka, dr. Prohászka Ottó így kiált fel 10000 katolikus előtt: „Szabad érvényesülés az egyesületi és magánéletben; az egyesületi életben legyen teljesen szabad verseny a reformáció és a katolicizmus közt; nem csinálhatjuk vissza a történelmet, nem is akarjuk.

Keljen hát versenyre a szeretet, a küzdelemtől nem ment, de glóriával övezett krisztusi kereszt szeretete s enyhültni fog a fagyos nyomorúság!

Közyűlés a városnál.

A hideg beálltával mindinkább fölmelegszik az érdeklődés a város közgyűlei iránt. A jól befűtött tanácssteremben jól esik tűnődni a város ügyei-bajai fölött, helyeselni, ha valaki szidja a magisztrátust és leszavazni azt, a ki pénzt kér.

Fiáth Pál báró főispán a közgyűlést 9 óra-kor nyitotta meg. Bernáth Ignác elhunytával megüresedett bizottsági tagsági hely betöltésére dec. hó 14-ét jelöli ki a közgyűlés a választás napjára. A választási elnök Rauscher Béla lesz, elnökhelyettesek: Laufenauer Ferenc és Gyurkovics Alajos.

Pauer István állatorvosi állása a városnál megürülve, betöltésére pályázatot hirdettek. Egy pályázó akadt: Horváth József, a ki Komáromban viselt állatorvosi állást. A közgyűlés csak oly feltételek mellett volt hajlandó őt alkalmazni, ha nyugdíj-igényéről lemond. Dr. Kövesi István biz. tag kimutatta, hogy ha nálunk megszűnnék az ő állása, Komárom városa szervezeti szabályrendeletének értelmében nyugdíj jogosultsága ott újra érvénybe lép. Így Horváthot a közgyűlés megválasztottnak jelentette ki.

November 17-én letelik az iskolaszéki tagok mandátuma. Az új miniszteri szabályzat nem jelöli meg a választás módját. Minthogy dr. Bierbauer Victor főorvos ezután állásánál fogva lesz tagja az iskolaszéknek és Almásy János elsőfoku rokonságban van a tanítótestület egyik tagjával, így a 19 közül két állás megüresedett, melyekre dr. Eisenbarth Károly és dr. Schlammdinger Jenő választottak meg. (De hol maradt Göbel J. György neve? Bámolyuk e mulasztást! Egyébként visszatérünk még rá.)

Hosszabb vitát keltett a városi pénztár harmadik kulcsa. Kovács István biz. tag indítványára ugyanis a közgyűlés költségkímélés szempontjából beszűntette a pénztárosi napbiztos állást. Ennek mintegy pótlásul a pénztárnál egy harmadik kulcs alkalmazását is elrendelték, a melynek kezelése a pénzügyi tanácsos gondjai közé tartoznék. Dr. Saára Gyula ezt a határozatot megfellebbezte. A miniszter nem akart beleavatkozni a harmadik kulcs ügyébe, hanem felszólította a törvényhatóságot a szervezeti szabályrendelet megváltoztatására. A megváltoztatást Mohay Lajos végezte, de kijelenti, hogy ő egyénileg szükségtelennek tartja ez új állást. Dr. Saára Gyula hasonlóképen szól, s kijelenti, hogy egyáltalán nem barátja az oly intézkedésnek a mely a bezáráskor felelőssé teszi, a kinyitáskor pedig nem teszi felelőssé a pénzügyi tanácsost. Havranek József polgármester szükségesnek tartja ezt az állást, Saára Gyula dr. pedig kijelenti, hogy meg fogja a határozatot felebbezni.

A hangversenyekre, valamint a közegéelyezésre vonatkozó szabályrendeletek jóváhagyása a városhoz visszaérkezett.

A villanyvilágítást a város középületei közül a városháza és a közvágóhídra vezetik be. Körülbelül 2000 gyertyafénynek megfelelő láng lesz alkalmazva, minden hivatalnak asztala meg lesz világítva, de különösen a közgyűlési terem lesz három nagy lámpával fényesen kivilágítva. Rauscher Béla biz. tag arra nézve kér felvilágosítást, hogy ki vizsgálta felül a költségvetést? Winkler Vilmos főmérnök kijelenti, hogy ő, de örvend, ha a felelősséget mással is megoszthatja.

Egyébként kijelenti, hogy mint eddig szörnyű módon spóroltak a városnak (Havranek polgármester nevére csodálkozik) úgy most is a város érdekei lebegtek szeméi előtt. A villanyvilágítást ellenőrző bizottság fogja a költségvetést felülvizsgálni.

A Kórház-utca utvonáinak rendezésénél a 9 □ ölnyi terület szükséges kisajátítását a betegintézet kertjéből megszavazta a közgyűlés. Szintgy megszavazta a közgyűlés, hogy a Galambos István területén vágott dűlőt a város által térképen rendelt dűlőttal kicseréltessék.

A közüző felállítását helyesli a közgyűlés. Pénzes Imre különösen sürgeti, hogy most, a mikor olcsó a napszám és sok embernek lehet kenyeret adni, alkalmazzanak több munkást, hogy közbányainkat kellőleg értékesíthessük. Havranek polgármester melegen helyesli Pénzes indítványát. A közgyűlés, ámbar abban a véleményben van, hogy a miniszternek semmi kifogása nem lehet a felállításnál fölmerült költségek szükségessége iránt, mégis felfüggeszti intézkedését addig, míg a jóváhagyás visszaérkezik.

Alaghy Dezso iskolaszéki elnök a tanítók fizetése rendezését illetőleg terjeszt elő indítványt. Kívánja, hogy a két évi igazságtalan ideiglenesség eltöröltessék s az ötödéves korpótlékok ne a nyolcadik, hanem a hatodik évben kapják a tanítók. Az első évben legyen a tanító fizetése 1000 kor. és 300 kor. lakber s ne mint eddig volt: két évig 100 kor. és három évig 1500 kor. A vezetőtanítók pedig nyolcszor is kaphassanak korpótlékot és ne csak hatszor, mint eddig megállapítva volt. Együttal röviden jelzi azokat a változásokat, a melyek az új miniszteri törvény által az iskolaszék hatáskörébe nézve életbe lépnek: Az iskolaszék eddig az iskolák beléltetere, a tanítás lényegére is befolyással volt, ezután csak az anyagiakban bír befolyással. Az iskolaszéki tag csak arról győződhetik meg, hogy benn van-e a tanító az iskolában s azt a tantárgyat adja-e elő, a mely elő van írva. A tanítók maguk osztják be a munkananyagot, az órandet s esküt nem az iskolaszék, hanem a tanfelügyelő előtt tesznek.

Knöbel Elemér betegsége hosszabb időig húzódván, a rendes helyettesítő nem pótolhatja őt, tehát más helyettesítőről kell gondoskodni.

A Szarka-utca névét Bank-utcára változtatta a közgyűlés. Winkler főmérnök helytelennek tartja ezt. Nevezék el Kossuth-utcának, minthogy a Szarka-utca ugyanis természetesen folytatása a Kossuth-utcának, az elhajlásnak pedig adjanak Zichy-utca nevet. Havranek polgármester azonban addig kardoskodott, míg végre mégis csak Bank-utca lett a Szarka-utcaból.

Simli Jánosné kérvénye, melyben a tanács által ajánlott 20 kor. helyett 30-at kér, heves felszólításokra adott alkalmat. Pénzes Imre helyteleníti, hogy a minap Simli Mariska kért és kapott segélyt, a mire pedig ugyancsak nem szerzett érdemet. Ha beteg, vigyék be a kórházba, ha pedig egészséges, dolgozzék és ne szélhámoskodjék holmi újság szerkesztésekkel. Simli Jánosné intékbb az aggintézetbe helyeznék el. Havranek polgármester kérése után, hogy ne felesleges a dolgot, a közgyűlés megszavazta a havi 20 koronát.

A közgyűlés 12-kor ért véget.

UJDONSÁGOK.

— **Cecília ünnep Csákváron.** A régi ker. szemlettől áthatott sz. lelkesedés honolt f. hó 23-án a csákvári hívek szívében. Különös ünnep volt ez a nap, sz. Ceciliának ünnepe. Azzá tette az a lelkes csapat, mely megértve a ker. megújulás fontosságát és szükségességét minden téren, nem késett zászlót bontani oly eszme reviziójára és fejlesztésére, mely kezdetül hű kísérője volt a legszentebb cselekményeknek. A szorosan vett egyházi énekekről van szó. Ezen chorális énekekben felismerhetes sikeres hangolta oly magasra a szíveket. Örült, ellenállhatatlan tört fölfelé a szív, midőn megcsendült az ajkakon a tiszta chorál (Missa solemnis), mely polyphon betétekkel az egész sz. misén végigvonult. Ennyire vitte rövid idő alatt a kitartó buzgóság, mely mindig Isten dicsőségét akarja szolgálni. Jóakarattal szemben valóban nehéz akadályra találni. Hála és elismerés

illeti az egyesület megalakítóját, most már elnökét és igazgatóját, kik válllvetve törekednek megvalósítani azt a célt, mely az országos Cecília egyesület csákvári fiókegyesülete elé kitűzettek.

Az Ur templomában elért siker kellemes behatása alatt gyűlt össze a dátutáni istentisztelet után a csákvári Cecília egyesület, hogy megtartsa első közgyűlését. Ezen közgyűlés lelkes-hangu lefolyásából ide iktatjuk azt, hogy az egyesület Ö Méltóságának a megyés püspök urnak egyházi- és Gróf Esterházy Miklós Móríc világi védnöksége alatt alakult. A nemes főur újra megmutatta, hogy a ker. szellem, a krisztusi eszmék visszaállítására irányuló minden törekvésnek őseihez méltó odaadással kész élére állani. Kiemeljük még azt is, hogy nagy lelkesedést keltett Mayer Károly apát-kanonok levele, melyben a neki felajánlott tiszteleti tagságot elfogadja, az egyesület alapító és egyuttal pártoló tagjává lesz. A közölt program minderről nem, hanem arról szólt, aminek a nap hátralevő részében volt a közönség tanuja a kath. kör helyiségében. Az ünnep világi részének mondhatjuk azt, mely azonban az egyet jellegéhez hiven domborodott ki az egybegyűlt díszes közönség előtt. A Cecília egyesületek céljáról mondott tartalmas beszédet maga az egyesület elnöke. A „sz. Ceciliához” c. ének, a „sz. Cecília imája”-nak előadása kedves impressiót gyakoroltak a jelenlévőkre az énekelődés többi darabjaival együtt. Az énekelődést követő családias jellegű vigalom a résztvevőknek bizonyára szintén kellemes emlékei közé fog tartozni.

— **Elismerés.** Fejérvárot mindenki ismeri dr. Faludi Miksát, a Kereskedelmi Akadémia érdemes igazgatóját. Nemcsak mint hivatalának lelkiismeretes vezetője, de mint társadalmi ember is rég kivívta magának az osztatlan sympathiát, a mely minden oldalról körülveszi. Ezek mellett a tiszteletreméltó tulajdonságok mellett van még egy dolog, a melyért mindenki magasztalja: az utazásrendezés. Ha van is, csak nagyon kevés ember van, a ki egy-egy utazás társaságnak annyi előnyt tudna kiszéközölni, a ki annyi élvezetes tapasztalatot tudna szerezni, mint dr. Faludi Miksa. Az emberek valósággal versenyeznek egymással, hogy mint utazók, vezetése alá rendelhessék magukat. Ha egy utazást akar rendezni, nem hozza a nagy nyilvánosság elé, mert akkor nem győzné a jelentkezőket visszautasítani. S mindezt teszi önzetlenül, jóságból, a művelődés iránti szeretetből. Most egy méltányló elismerést kapott. Maga Wallace Gyula miniszter fejezte ki neki levelben elismerését, a melyet mi is közlünk s a mely fölött való őszinte örömmünknek mi is sietünk kifejezést adni. A mai napon érkezett levél a következő:

„Megelégedéssel értesültem arról, hogy Tekintetességéd már évek óta rendez különböző jellegű intézetek tanárai és tanítónői részére tanulmányi utazásokat, melyek a mellett, hogy a résztvevőknek aránylag csekély anyagi megterhelésével járnak, ugy a célok érdekes és tanulságos kitűzése, valamint a kivételre fordított körültekintő gondosság folytán a tanárság általános önművelését, sőt szakszerű tovább képzését is hathatósan elő mozdítják.

Minthogy Tekintetességéd ezen tanulmányutaknak sok munkával és nem csekély felelősséggel jár, és azonkívül kelemetlenségektől sem ment vezetésére minden személyi érdek kizárásával vállalkozik, és azok sikerét gazdag tapasztalatainak és előnyös összeköttetéseinek önzetlen felhasználásával egyre jobban biztosítja: indíttatva érzem magamat, hogy Tekintetességéd a magyar tanárság érdekében kifetett ezen fáradozásáért elismerésemet és köszönetemet fejezem ki.”

Budapest, 1902. évi november hó 20.

— **A bíróság köréből.** Úgy látszik, nagy szükség van a járásbírósnál a negyedik bírói szék betöltésére, mert szokatlan dolog történt. Gárdy Béla járásbíró még nem is nyugdíjaztatott, egyelőre csak szabadságon van, mégis szükség-

gesnek tartották a vezető járásbírói állás ideiglenes betöltését. Kétséget sem szenved, hogy az ideiglenes járásbíró a nyugdíjaztatási eljárás befejezte után megerősítettik állásában. Örvendünk, hogy a vezetőség a sürgős intézkedés — úgy látszik, a járásbírósnál megtartott vizsgálat után — szükségesnek találta.

— **Platz Bonifác dr. ünneplése.** A szegedi tankerület összes középiskoláinak igazgatói és tanárai Szegeden a városház dísztermében jubileumi ünnepet rendeznek december 7-ikén Platz Bonifác dr. tankerületi főigazgató tiszteletére. A főigazgató most éri meg tíz éves főigazgatói és harminc évi tanügyi működésének évfordulóját. Az ünnepség műsorát összeállította a rendezőbizottság. Este lakoma lesz a Tisza-szálló nagytermében.

— **Szomorú hír** hozta haza a fővárosból Gara József lapszerkesztő és jól ismert nevű író. Amíg ő finom tollával, nemesen érző szívvel évek hosszú sora óta azon fáradozik, hogy a mások baján enyhítsen, hogy másokat vigasztaljon, az ő szívét érte a legnagyobb csapás. Meghalt az édesanyja, a kit lelke egész erejével szeretett. De nemcsak őt érte a csapás, hanem mind azokat, a kik azt a jószágos öregasszonyt ismerték, akinek férje 1865-től kezdve tíz esztendőn át volt a Fejérmegyei kórháznak orvososa és gondnoka. Akik Gara József nemes és szeretetreméltó egyéniségét ismerjük, őszinte indulattal veszünk részt fájdalommal és kívánjuk, hogy a jó lsten vigasztalja meg az ő mélyen sújtott, szerető fiú szívét. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Gara József, mint fiú, özv. dr. Éder Józsefné szül. Rédl Ida, mint testvér, mérhetlen fájdalommal jelentik a maguk és az összes rokonok nevében Özv. Gara Józsefné született Rédl Ágnesnek, a legjobb édesanyjának, a legszeretőbb testvérnek, a földön a letisztább léleknek elköltözését. Csendes elhunytá hosszas betegeskedés, rövid szenvedés után, a halotti szentségek felvétele mellett f. évi november hó 24-én déli 12 órakor, áldásteli élete 64-ik évében következett be. Drága halottunkat f. évi november hó 26-án délután 3 órakor temetjük a róm. kath. vallás szertartása szerint a gyászházból (Vörösmarty-tér 10.) a Szent-Keresztől címzett (sóstói) sírkertbe. A gyászmise november hó 27-én délelőtt 8 órakor mondatk a főtemplomban. — Székesfehérvár, 1902. november 25.

Karner János vasárnap este Fejér-Zichfalván 39 éves korában elhunyt. Temetése holnap, szerdán d. e. 10 órakor lesz.

— **Üngyikós gyámpénztárnok.** Moórnak az utóbbi időben egymásutánban szenzációi vannak. A választási korteskontókat per utján kell bevasalni a képviselő úrtól, a borvidék jó hírre annyira tönkre ment, hogy a kutyának se kell a termésük; itt egy kis takarékpénztári hecc, amott a nép bizalma a keresztény fogyasztási szövetkezet iránt. Es mindebbe belevegyül egy-egy szökés, majd pisztolydurranás. A mióta borhamisítás híre járt Moórtól s a lapályos homok-talajból is hegyi bort akart sajtolni az üzleti szellem, a gazdálkodó moóri népek a nyakán marad a bora. Az idén már alig egy harmada kelt el a termésnek, pedig nem a legrosszabbnak mondható. A mi elment, azt is nagyobbrészt adóságra vitték el. Így hát nem csodáljuk, ha Neufeld Károly borügynök néhány héttel ezelőtt rengeteg adósság hátrahagyása mellett Amerika felé vitorlázott, még kevésbé csodálkozunk azon, hogy most Szili Gy. János távozott el az élők sorából. Vasárnap ugyanis saját lakásán vadászfegyverével agyonlőtte magát. Mire a lövés zajára hozzátartozói a szobába siettek, Szili már holtan feküdt a padlón. Anyagi gondok kergették a halálba. A szőlőgazdaság emésztette fel mindenét s a bor értékesítése sehogys sikerült. Hivatalos tisztelet is viselt, árpapénztárnok volt s mert a kaszából is hiányzott mintegy 500 korona, az alispán a vizsgálat megejtése végett kiküldte Szabó József t. főszámvévót és Szakál Antal árvaírtai ellenőrt, a kik Kovács Sándor főszolgabíró közbejöttével tüzetes-vizsgálatot tartanak.

— **Az amatőrök.** Csütörtökön, e hó 27-én lesz az első vetítő estély a kiállítás helyiségeiben, amikor is K. Nagy Dezső mérnök tart szabad előadást az optikai lencsék gyártásáról, vetített képekkel illusztrálva. E napon a kiállításra a belépő díj d. u. 4-ig 60 fillér, azontul 1 korona. A vetítés 5 órakor kezdődik.

Sorsjátékot is rendeznek az amatőrök. Sorsjegyeket a kiállítás pénztáránál lehet kapni darabonként 1 koronáért. Első díj egy Könyves Kálmán részvénytársaság kiadványából tetszés szerint választható színezetlen kép, a második nyermény D. Schneider Adélnak (B. 161 számú) aquarellja.

— **Jótékonyág és köszönet.** Grósz Aladár helybeli lakos édesatyja elhunyt alkalmából 20 koronát volt szives a „Székesfehérvári Jótékony Nőegylet” céljaira adni. Ezen adományért hálas köszönetet mond Reé Istvánné egyleti pénztárnok.

— **Szövetkezeti élet.** Vasárnap új ünnepet ült Moór tizezernyi lakossága: a keresztény fogyasztási szövetkezet alakulásának ünnepét. A nép, mely a hitelszövetkezettel szemben eleinte tartózkodóan viselkedett, most rajongó lelkesedéssel vett részt ezen fogyasztási szövetkezet megalakításánál. S ez a lelkesedés a legszebb biztosítéka a bizalom mellett annak, hogy a becsületes kereszténységgel vezetett szövetkezet is diadallal fogja megállani helyét a tisztességtelen kereskedelemmel szemben. Megemlítiük, hogy az alahuló közgyűlésen óriási lelkesedéssel választott meg elnöknek Szentiványi Károly bodajki plebános, igazgatónak pedig Schweighardt Veremund kapucinus-atyá.

— **Furcsa história.** E cím alatt lapunk legutóbbi számában foglalkoztunk a Székely (Braun) Manó helybeli kereskedő és Tanárki József zármolyi lakos közti lefolyt kellemetlen incidenssel. Az egyik érdekelt félről rektifikáló sorokat kaptunk s mielőtt a bíróság ez ügyben döntené, kötelességszerűleg közöljük a következőkben:

Igen tisztelt Szerkesztő Úr! B. lapjának legutóbbi szombati számában egy személyemmel foglalkozó közlemény jelent meg, mely, ha a valóságnak megfelelően, alkalmas lenne jellemem megbélyegzésére. Ép azért kötelességemnek tartom, e közleménnyel szemben, mely egyoldalú bemonadáson alapszik, a való tényállást előadni.

Az elmúlt szombati hetivásáron tényleg vettem Tanárki József zármolyi lakostól kukoricát, mely a kocsián levő zsákokban állítása szerint 50 kilónként volt betöltve. A kukoricát Tanárkitől alkalmazottam vette át és azt mérés nélkül zsákonként 50 kilóba számította, mikor nekem, ki a pénztárnál voltam elfoglalva, ugyancsak egy másik zármolyi ember jelentette, hogy Tanárkinak a kocsi alján levő zsákaiban 50 kiló helyett csak 45 kiló kukorica van. En erre kimentem alkalmazottamhoz, hogy Tanárkinak még kitöltetlen zsákjait mérésre meg ellenőrzés végett, mire Tanárki elkezdett szidalmazni és megtagadta a hátralevő zsákok lezársalását, a mit a vevőnek kívánni természetesen joga van, mert nem tartozik zsákban macskát átvenni. En erre kijelentettem Tanárki előtt, hogy ha nem akar mázsalni, úgy csak a zsákokból már kiöntött kukoricát fizetem ki; a többit pedig át nem veszem és ezzel visszafordultam, hogy előbbi helyemen a fizetéseket a várakozó egyéneknek tovább teljesítem, mikor Lantay Ferenc pátkai földbirtokos reám kiáltott, hogy vigyázzak, mert az utánam rohanó Tanárki leszur a kezében levő késsel — zármolyi módra. En erre megijedve és visszafordulva szemközt találtam magamat a hozzám rohant Tanárkival, kit, miután lábonra ugrott és megragadott, önvédelemből és a legnagyobb veszély pillanatában arcul ütöttem és miután a védelmemre jött egyének őt lefogták, Virág István, kinek tenyerét Tanárki késével megszurta, e szuras után Tanárkit arcon rugta, úgy, hogy ezt a vér elborította. A veszély és megtámadtatás pillanatában egyik alkalmazottam a nagy félelemben be is futott Tanárki megijesztése végett a revolverért, mely azonban töltetlen volt és az én kezemből egyáltalán nem került.

Ez a való igazság, melyből mindenki meggyőződhetik, hogy akkor, mikor Tanárkitől joggal követeltem a gabona lezársalását, ő zármolyi bicskás módjára orvul életem és testi épségem ellen tört, mely elől csak egy szerencsés véletlen

figyelmeztetés folytán menekültem meg, továbbá, hogy ilyként egy legveszedelmesebb támadás ellen a legnagyobb védelmi eszközöz — arculütéshez — folyamodtam és hogy nincsen könnyebb, mint valakit a közönség előtt az újság útján pelengérré állítani, ha egy közlemény egyoldalú bemonadáson és nem az igaz tényállás megismerésén nyugvó meggyőződésen alapszik. Kiváló tisztelettel Székely Manó.

— **Megszűnt száj- és körmöfájás.** Vásár óta városunk a száj- és körmöfájás miatt zár alatt volt. Most, tekintettel arra, hogy 8 nap óta újabb megbetegedés nem fordult elő, a közegészségügyi hatóság a járvány megszüntét konstátálta, erről a polgármestert értesítette s egyidejűleg a zár alól leendő feloldást a földmívelésügyi minisztertől táviratilag kérte. A heti állatvásárok most már ismét megtarthatók.

— **Lopások.** Giffing Ede birtosító társasági fűtőszivelő Szent Imre-utcai lakásának folyosójáról 4 üveg pezsgőt 40 korona értékben elloptak. Régen volt már, mikor aranyzárak lógtak a falkon s érintetlenül maradtak. — **Göndör Sándor** Nádor-utcai kereskedőnek dohány- és bélyeg tábláját az éjjel ismeretlen tettesek ellopták. Az ilyen suhanc-tempő legfeljebb éretlenségre vall.

— **Betörő könyvkötő segéd.** Megirtuk már, hogy Nagy Lajos nagyváradi illetőségű könyvkötő segéd gazdájától, Friesz József könyvkötőtől mintegy 100 korona értékű ruhaneművel és szerzőszámmal megszökött. Míg a rendőrség Nagyváradon táviratilag kérte a 19 éves legény letartóztatását, azalatt távirati értesítést kapott Egerből, hogy Nagy Lajos betöréses lopást követett el Szieber Lajos f.-sárkányi lakos kárára, onnan is mintegy 200 korona készpénzt vitt el. A betörő szökésben van.

— **Tilos a dohányzás.** Köztudomású dolog, hogy a színház folyosóin s az előcsarnokban a dohányzás szigorúan tilva van s ennek dacára mindig akadnak olyanok, a kik vagy feledékenységből vagy a törvény iránti tiszteletlenségéből bodor füstöt ergetnek a jelzett helyeken. Tegnap is két iparos segédet csipett dohányzáson a rend éber őre, a kiket szigorú pénzbüntetéssel fog a rendőrség a színházi dohányzásról leszoikatni.

— **Kaonazene.** Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy holnap, vagyis f. hó 26-án az Elite kávéházban az V. ker. honvéd zenekar hangversenyt tart. Kezdete este 8 órakor. Tekintettel arra, hogy a kávéház csinosan renováltatott és jóval nagyobbitatott, előre is biztosíthatom a n. é. közönséget a legnagyobb kényelemlről, úgy szintén pontos és jó kiszolgálásról. A midőn a n. é. közönség becses pártfogását kérem, maradtam kiváló tisztelettel Kácsér Samu, az Elite kávéház tulajdonosa.

— **Felhívás!** Felhívatnak azon háztulajdonosok: 1. kiknek háza 1902. é. folyamán ideiglenes házádomentességben részesült; 2. kik az adómentesség kedvezményétől valamely törvényes oknál fogva elítelték avagy az adómentességi kedvezményt igénybe nem vették; 3. kik lakhatlan épületeiket 1902. é. folyamán lakható állapotba helyezték; 4. kiknek ideiglenes házádomentessége 1903. é. folyamán lejárt, hogy házbéradó vallomásaikat f. évi december hó 5-ig a törvényes következmények terhe alatt a városi pénzügyi tanácsos hivatalában adják be, hol is a beválláshoz szükséges ívek megszerzethetők.

— **Az olcsó szivar.** Gróf Széchenyi Istvánnak szivartárcája rendszeren a legfinomabb külföldi szivarokkal volt megtöltve.

A gróf egyszer, ahogy az Akadémia gyűlésén részt vett, ülés előtt, felsőkabátját — melynek zsebében szivartárcája volt — az ülésterem előszobájában hagyta. Az ott ácsorgó irnok megpillantván a kabátzsebben duzzadó szivartárcát, kivett belőle egy értékesebbnek látszó szivart és rágyújtván, igen élvezetesen fogasztá el.

Az ülésnek vége lévén, midőn Széchenyi kilép az előszobába, azonnal ráismert a füst illatáról a szivarára s mosolyogva jegyzé meg a szivar szopókáját éppen akkor az asztalra letéve irnok előtt:

— Ha orrom nem csal, uraságod ugyanabból a gyárból szerzi be szivarait, a melyikből én, csakhogy azzal a különbséggel, hogy uraságod olcsóbban jut hozzájuk.

